

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อนำเสนอการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ในโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

สรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มีดังนี้

1. ความขยัน ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน คิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบอย่างเต็มความสามารถ ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. ความประหยัด ประกอบด้วย จัดกิจกรรมส่งเสริมการออมทรัพย์ในโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำวันของตนเอง รณรงค์ให้นักเรียนรู้จักใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ฝึกให้นักเรียนรู้จักนำของใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนรู้จักวิธีการใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด
3. ความซื่อสัตย์ ประกอบด้วย จัดกิจกรรมยกย่องคนดีที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญาของห้องเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนเป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ปลุกฝังนิสัยเกี่ยวกับการไม่คดโกง ไม่หลอกลวงและเอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่น
4. ความมีวินัย ประกอบด้วย ปลุกฝังให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน สอดแทรกเรื่องการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบในขณะที่สอน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการเข้าห้องเรียนและตรงต่อเวลา ยกย่อง ชมเชยบุคคลดีเด่นที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง
5. ความสุภาพ ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีมารยาทที่งดงามตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยส่งเสริมให้นักเรียนพูดจาไพเราะอ่อนหวาน ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนเป็นผู้มีมารยาทต่อทุกคน
6. ความสะอาด ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนดูแลรักษาร่างกายได้อย่างถูกต้อง ส่งเสริมให้นักเรียนมีความร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ ส่งเสริมให้รักษาของส่วนรวมโดยไม่ขีดเขียนทำลาย

ส่งเสริมให้ฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัวปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักรักษา สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

7. ความสามัคคี ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูล เสียสละ ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกันคิดอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย

8. ความมีน้ำใจ ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการแข่งขันให้ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ส่งเสริมให้นักเรียนเสียสละความสุขของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเอื้ออาทรเอาใจใส่อาสาช่วยเหลือสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกถึงความเต็มใจที่จะช่วยเหลือ แบ่งปัน ส่งเสริมให้นักเรียนเอาใจใส่ความสนใจในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ประกอบด้วย

1. ความขยัน ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน คิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติงานที่ได้รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งนี้เนื่องจากความขยันเป็นพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่องานทันทีที่ได้รับมอบหมาย โดยการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องให้ผู้อื่นมาบังคับการทำงานอย่างตั้งใจเต็มความสามารถ เมื่อมีอุปสรรคพยายามแก้ไขเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงโดยไม่ละทิ้งงาน เมื่อมีเวลาว่างก็มักใช้ในการทบทวนฝึกฝนสิ่งที่ได้เรียนรู้มา หรือทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่ การงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง มีความพยายามไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรคที่งานที่ทำตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : หน้า 15) สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน ปาताल (2553 : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษา การปฏิบัติตามบทบาทครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ความประหยัด ประกอบด้วย จัดกิจกรรมส่งเสริมการออมทรัพย์ในโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำวันของตนเอง รณรงค์ให้นักเรียนรู้จักใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างรู้คุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ฝึกให้นักเรียนรู้จักนำของใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนรู้จักวิธีการใช้น้ำ ใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด ทั้งนี้เนื่องจากการประหยัดทรัพย์เป็นการรู้จักใช้จ่ายทรัพย์สิน เงินทองที่มีอยู่หรือที่หามาได้ในทางที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวอย่างแท้จริงตามความจำเป็นโดยการแบ่งทรัพย์ออกเป็น

สัดส่วน ใช้จ่ายตามสัดส่วนให้พอดี เลือกซื้อหาสิ่งของหรือเครื่องใช้ตามสมควรแก่ฐานะ งดการใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นต่าง ๆ ไม่เที่ยวเตร่ในสถานการณที่เรีงรมยต่าง ๆ ละทิ้งค่านิยมที่ไม่ดี เช่น ใช้จ่ายของราคาแพง ๆ การนิยมใช้สินค้าจากต่างประเทศและสิ่งของฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ประหยัดเวลาโดยการรู้จักคุณค่าของเวลาและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุด โดยไม่ปล่อยให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ การประหยัดเวลาโดยการรู้จักแบ่งเวลาให้เป็นสัดส่วนและใช้เวลาให้เหมาะสมใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ไม่ทำให้อื่นเสียเวลาเพราะตัวเราเป็นต้นเหตุ เช่น การผัดนัด การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติโดยการรู้จักประโยชน์ คุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ธาตุ ต้นไม้ ฯลฯ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าเท่าที่จำเป็นโดยให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ไม่ทำลายทรัพยากรให้เสียหายหรือเสื่อมค่าโดยไม่มีเหตุอันควร ถือว่าทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่มีความค่าต่อสังคมและเป็นของส่วนรวมการทำลายทรัพยากรถือเป็นการทำลายทรัพย์สินของสังคม เพิ่มหรือสร้างทรัพยากรขึ้นแทนที่ต้องเสียหายหรือถูกทำลาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : หน้า 34) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551 : หน้า 22-23) ได้ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กิจกรรมทุกกิจกรรมของโรงเรียนมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษาจะเปิดโอกาสให้นักเรียน มีบทบาทในการจัดกีฬา ในกิจกรรมนี้นักเรียนมีโอกาส ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเกือบทุกด้าน เวทีหรือพื้นที่ที่นำมาใช้ในการปลูกฝังส่งเสริมคุณธรรมอย่างสำคัญ คือ ช่วงเวลากิจกรรมหน้าเสาธง โรงเรียนมีกิจกรรมใหม่ ๆ ในการสร้างเสริมนักเรียนมากขึ้น เช่น โครงการยวทูตความดี โครงการเด็กดีศรี (ชื่อโรงเรียน) โครงการของหาไม่สูญหาย โครงการพบพระชำระใจ เป็นต้น โดยส่วนใหญ่ปรากฏในการทำโครงการพิเศษนอกห้องเรียน ได้แก่ กิจกรรมกีฬา โดยนักเรียนที่มีโอกาสในการพัฒนาความคิดมากกว่าผู้อื่นคือ นักเรียนที่เป็นหัวหน้ากิจกรรมต่าง ๆ ประธานนักเรียน หัวหน้าห้อง ผู้นำชมรม

3. ความซื่อสัตย์ ประกอบด้วย จัดกิจกรรมยกย่องคนดีที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่น การจัดประสบการณ์ให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญาของห้องเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนเป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ปลูกฝังนิสัยเกี่ยวกับการไม่คดโกง ไม่หลอกลวงและเอาเปรียบผู้อื่น ทั้งนี้เนื่องจากความซื่อสัตย์เป็นการทำตามข้อตกลงตรงไปตรงมา ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม ไม่คดโกง พุดตามความเป็นจริงไม่เสแสร้ง ไม่กลับกลอก รักษาสิ่งจะไม่ใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้อง (ประเทือง กัปปิยบุตร, 2552 : หน้า 5) และบุญศักดิ์ แสงระวี (2551 : หน้า 139) ได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มีความซื่อสัตย์จะมีพฤติกรรม ประกอบด้วย ความมีสำจะ คือ การแสดงออกที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการนึกคิดกับการพูดและการกระทำ เช่น พูดและทำตรงกับที่คิด คิดอย่างไรพูดและทำอย่างนั้น ไม่เรรวน เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา และเคยพูดไว้อย่างไรครั้งต่อไปก็พูดอย่างนั้น ความจริงใจ คือ การแสดงออกใด ๆ ต่อบุคคลอื่นด้วยความรู้สึกแบบตรงไปตรงมา ไม่หวาดระแวงจนไม่อาจมอบความรู้สึกดี ๆ ต่อบุคคลอื่นได้หรือทำให้การแสดงออกและการกระทำเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง ความไว้วางใจหรือความน่าเชื่อถือ คือการกระทำตนให้เป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจของบุคคลอื่นเสมอ ๆ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้ที่มีความซื่อสัตย์คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งหน้าที่ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้

หน้าที่ของตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของประเทือง กัปปิบุตร (2552 : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานจัดประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในโรงเรียน เอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า 1) ครูผู้สอนและผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยมีการจัดประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน ด้านความสุภาพมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การจัดประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามสถานภาพทางตำแหน่ง พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารมีความแตกต่างกันทั้งรายด้านและโดยรวม 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า มีความแตกต่างกันโดยการจัดประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นการจัดประสบการณ์ปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ที่ไม่แตกต่างกัน

4. ความมีวินัย ประกอบด้วย ปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน สอดแทรก เรื่องการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบในขณะที่สอน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการ เข้าห้องเรียนและตรงต่อเวลา ยกย่อง ชมเชยบุคคลดีเด่นที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนส่งเสริม ให้นักเรียนรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากความมีวินัยเป็นระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลง ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกันเพื่อให้อยู่อย่างราบเรียบ มีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : หน้า 20) และนวลศิริ เปาโรหิตย์ (2554 : หน้า 31-34) กล่าวไว้ว่า วินัยในตนเองเป็น กระบวนการหรือวิธีการที่ปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม ถ้านักเรียนมีวินัยในตนเองแล้วก็จะลด ปัญหาในด้านการปกครองนักเรียนได้เป็นอย่างมาก โรงเรียนไม่จำเป็นต้องออกข้อบังคับ ระเบียบการ ควบคุมและการปกครองก็สะดวกสบาย รู้จักความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหน้าที่ตนรับผิดชอบ วินัยใน ตนเองจะช่วยให้คุณมีลักษณะ รู้จักบังคับตนเองและมีกำลังใจที่จะกระตุ้นเตือนให้ตนเองปฏิบัติใน สิ่งที่ตนเองปรารถนา ปฏิบัติตามระเบียบที่ตนมีหน้าที่อยู่โดยไม่มีใครบังคับทำงานสำเร็จเรียบร้อยทัน ตามเวลาที่กำหนด วินัยที่ดำเนินงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน แนวคิดนี้ถือว่านักเรียน ได้ทำในสิ่งที่ตนสนใจแล้ว ปัญหาเรื่องวินัยก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่นักเรียนจะใช้ในการ แก้ปัญหาทางวินัยของนักเรียน วินัยที่เกิดจากความรู้ความรับผิดชอบและเกียรติของตน โดยมี จุดมุ่งหมายให้นักเรียน มีความประพฤติดีโดยพยายามสร้างให้นักเรียนนับถือในเกียรติของตนและรู้จัก รับผิดชอบต่อการศึกษาเกียรตินั้น การแบ่งประเภทของวินัยดังกล่าว ทำให้รู้จักและเข้าใจความหมาย ของวินัยชัดเจนขึ้นเพื่อความสะดวกแก่การนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อนักเรียน การพยายาม ปลูกฝังและการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองกับนักเรียนโดยให้รู้จักรับผิดชอบและเกียรติของตนย่อมจะ มีผลให้นักเรียนทำความดีเพราะรักที่จะทำความดี ไม่ใช่เพราะเกรงกลัวอำนาจภายนอก นักเรียน ย่อมจะเป็นผู้รู้คุณค่าของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ พันธุ์โสลี (2550 : หน้าบทคัดย่อ) ได้

ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันและครูที่มีประสบการณ์ต่างกันแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ความสุภาพ ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีมารยาทที่ดั่งามวางตนเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยส่งเสริมให้นักเรียนพูดจาไพเราะอ่อนหวาน ส่งเสริมให้นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนเป็นผู้ที่มีมารยาทต่อทุกคน ทั้งนี้เนื่องจาก ความสุภาพเป็นการมีมารยาทเรียบร้อย ใช้กิริยาวาจา รวมถึงการแต่งกายที่เหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่ มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะมีสัมมาคารวะ เรียบร้อย ไม่ก้าวร้าว รุนแรงหรือวางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้ที่มีมารยาทที่ดั่งามวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย ซึ่งคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสุภาพคือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีการแต่งกายที่เหมาะสมกับบุคคล เวลาและสถานที่ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง ขณะเดียวกันยังมีความมั่นใจในตนเองเป็นผู้ที่มีมารยาทวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย (นิภาวัลย์ ศิลป์ชัยกิจ, 2555 : หน้า 30) ซึ่งเป็นกิริยามารยาทที่เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่ดั่งาม มีสัมมาคารวะ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มขู่ผู้อื่น ทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้ที่มีมารยาท วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทยการมีมารยาทเรียบร้อย ใช้กิริยาวาจา รวมถึงการแต่งกายเหมาะสมกับบุคคล เวลาและสถานที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูนิวริฐวิริยคุณ (2549 : หน้า 15) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของครูพบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนั้น ต้องให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากกว่าที่ดำเนินการ ในปัจจุบันซึ่งความคิดเห็นของผู้เรียนคือ ครูผู้สอนใส่ใจต่อการแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่นักเรียนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ควรจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงามและให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

6. ความสะอาด ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนดูแลรักษาร่างกายได้อย่างถูกต้อง ส่งเสริมให้นักเรียนมีความร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ ส่งเสริมให้รักษาของส่วนรวมโดยไม่ขีดเขียนทำลาย ส่งเสริมให้ฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัวปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักรักษาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากความสะอาดว่าเป็นการดูแล รักษาความมีระเบียบเรียบร้อยไม่สกปรกทั้งที่บ้านและโรงเรียนเพื่อให้เกิดความสบาย ความปลอดภัยปราศจากโรคภัยต่าง ๆ ฉะนั้นจึงต้องรู้จักทำความสะอาดในส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในบ้าน รวมทั้งวัสดุสิ่งของ เครื่องใช้ให้ดูสวยงามและอยู่ในสภาพที่อยู่ตลอดเวลา (วนิษา เพชรสุวรรณ, ม.ป.ป. : หน้า 8) และนิภาวัลย์ ศิลป์ชัยกิจ (2555 : หน้า 30) ได้กล่าวไว้ว่า ความสะอาดเป็นการฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจและสภาพแวดล้อม มีความผ่องใสเป็นที่ทำให้ผู้พบเห็นมีความสุขสบายตา สบายใจ มีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น การคิดดีต่อผู้อื่น การกระทำหรือสิ่งที่แสดงให้เห็นเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด มีความสะอาดกาย ใจและสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับ

งานวิจัยของวรรณนก ทองแดง (2551 : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทของครูผู้สอนในการสร้างเสริมจริยธรรมของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอกระบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระนอง พบว่า ครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างเสริมจริยธรรมของนักเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ครูที่มีประสบการณ์ ในการสอน 11- 20 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ ในการสอน 1-10 ปี และ 20 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ความสามัคคี ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือเกื้อกูล เสียสละ ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ส่งเสริมให้นักเรียนยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกันคิดอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย ทั้งนี้เนื่องจากความสามัคคีเป็นการให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ส่วนประโยชน์ส่วนรวมเป็นประโยชน์ที่ทุกคนจะได้รับเหมือนกัน ในการทำอะไรก็ตามจำเป็นต้องคิดถึงผู้อื่นอีกหลาย ๆ คน ไม่ใช่คิดถึงแต่ตนเอง จำเป็นต้องคิดว่า สิ่งที่เราทำจะให้ประโยชน์อะไรแก่เราและจะให้ประโยชน์อะไรแก่ผู้อื่น ไม่ใช่คิดแต่จะทำแต่จะทำเพื่อประโยชน์ของตนเองเท่านั้นหากสิ่งที่ทำได้ประโยชน์แต่ส่วนรวมเกิดความเดือดร้อนหรือเสียประโยชน์ ก็ไม่ควรทำเพราะหากทำให้ส่วนรวมเสียหายมาก ๆ ตัวเองก็ยอมพลอยเสียหายหรือเสียประโยชน์ด้วย เนื่องจากเราเป็นส่วนหนึ่งของส่วนรวม (ทศนา แหมมณี และคนอื่น ๆ, 2556 : หน้า 70) และเยาวนิตย์ จารุจิตติพันธ์ (2554 : หน้า 42) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามัคคีเป็นความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้ เรียกอีกอย่างว่า ความสมานฉันท์ ผู้ที่มีความสามัคคีคือ ผู้ที่เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตน ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง แก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้ที่มีเหตุผลยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาวัลย์ ศิลป์ชัยกิจ (2555 : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษาจังหวัดระยอง ของครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบ การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาดและด้านความมีน้ำใจมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ความมีน้ำใจ ประกอบด้วย ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการแบ่งปันให้ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ส่งเสริมให้นักเรียนเสียสละความสุขของตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเอื้ออาทรเอาใจใส่อาสาช่วยเหลือสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกถึง

ความเต็มใจที่จะช่วยเหลือ แบ่งปัน ส่งเสริมให้นักเรียนเอาใจใส่ความสนใจในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้เนื่องจากความมีน้ำใจเป็นความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเอง หรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความ สนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และกัน ผู้ที่มีน้ำใจคือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำ ประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยร่างกาย สติปัญญา ลง มือปฏิบัติการ เพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน (วารุณี ก้านแก้ว, 2552 : หน้า 38) และวศิน อินทสระ (2544 : หน้า 48) ได้กล่าวไว้ว่า ความมีน้ำใจเป็นความจริงใจที่ ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้อ อาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ผู้ที่มีน้ำใจคือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละ ความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วย ร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของจุมพล พูลภัทรชีวิน (2549 : หน้า 45) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการสร้าง ความดีมีคุณธรรมโดยพิจารณาจาก 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย คนดีมีคุณธรรม ครอบครัวดีมี คุณธรรม และชุมชนดี มีคุณธรรม พบว่า กระบวนการส่งเสริมความดีมีคุณธรรมในระดับบุคคล คือ การ พัฒนาตนเองตามแนวไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ตัวเราเป็นแบบอย่างที่ดี พ่อแม่ทำตนเป็น แบบอย่างที่ดี ให้การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง สร้างครอบครัวให้อบอุ่นเข้มแข็ง เอื้อเฟื้อต่อกัน การอบรม เด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี พัฒนาเมื่อเติบโตใหญ่ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเข้าวัดฟังธรรม ทำบุญเพื่อให้เด็ก ชิมชัບความดีงาม ครูเป็นแบบอย่างและสอนคุณธรรมจริยธรรม ร่วมมือและส่งเสริมและพัฒนาคนดี เช่น การยกย่องเชิดชูเกียรติคนดีมีคุณธรรมนำมาเป็นต้นแบบของชุมชนสังคมให้กำลังใจคนทำดีทั้ง รายบุคคลและรายกลุ่ม โรงเรียนสอนวิชาศีลธรรมที่เน้นการปฏิบัติจริง ร่วมกิจกรรมกับวัดเพิ่มชั่วโมง สอนจริยธรรม ฝึกให้เด็กนั่งสมาธิ จัดหาสมุดบันทึกความดีให้เด็กบันทึก แข่งขันตอบปัญหาธรรมะ มีกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนใช้วัดเป็นศูนย์การพัฒนาคุณธรรมความดีใช้กิจกรรมที่ดี มารองรับโดยมีฐานจากวัฒนธรรมท้องถิ่น ในระดับครอบครัว พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้ครอบครัว อบอุ่น เข้าใจกัน เข้าใจถึงความแตกต่าง รู้จักปรับตัวเข้าหากัน มีความอดทนในการเลี้ยงลูก ให้เป็นคนดี ส่งเสริมลูกทั้งด้านการศึกษาและการเป็นคนดีมีกิจกรรมที่สมาชิกทั้งครอบครัว ทำร่วมกัน เข้าร่วมประเพณีท้องถิ่น สังคมมีการประกาศยกย่องครอบครัวที่ปฏิบัติได้เหมาะสม แมตติเตน พอดีเตน ลูกกตัญญู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ในโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดน มีดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรส่งเสริม สนับสนุนให้นำการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานไปใช้สำหรับนักเรียนใน สถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรมตามแนวทางของคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

ประกอบด้วย 1) ความขยัน 2) ความประหยัด 3) ความซื่อสัตย์ 4) ความมีวินัย 5) ความสุภาพ
6) ความสะอาด 7) ความสามัคคี และ 8) ความมีน้ำใจ

2. สถานศึกษาสามารถนำการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ใน
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในแต่ละ
สถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยคุณภาพการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน
2. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี